

**A doktori iskola/doktori oktatási program megnevezése: ELTE Irodalomtudományi
Doktori Iskola / Amerikanisztika doktori oktatási program**

A doktori iskola/a doktori oktatási program kódja: IR/AMER

TANEGYSÉGLISTA

IKM - Iskolarendszerű képzési modul (megszerzhető kredit:112, teljesítendő tárgy:16 db)

P/IR/xxx-1 Társtudomány 1.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/xxx-2 Társtudomány 2.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/xxx-3 Társtudomány 3.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/xxx-4 Társtudomány 4.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-5 Az amerikai irodalom kánonjai: elmélet és gyakorlat

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-6 Amerikai posztstrukturalista és posztdekonstrukciós irodalom- és kultúraelméletek

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-7 Az amerikai kultúra metaforikus aspektusai

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-8 Nyelvi kreativitás és az amerikai kultúra

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-9 Az Egyesült Államok és Magyarország, 1848–2010

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-10 Amerikai bevándorlás, európai kivándorlás

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-11 Disszertációs témakonzultáció 1.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-12 Disszertációs témakonzultáció 2.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-13 Disszertációs témakonzultáció 3.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-14 Disszertációs témakonzultáció 4.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-15 Disszertációs témakonzultáció 5.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR/AMER-16 Disszertációs témakonzultáció 6.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

TM - Tudományos modul (megszerzendő kredit legalább: 36, ebből 3 publikáció kötelezően teljesítendő)

P/IR-20 Tanulmányírás 1.

8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR-21 Tanulmányírás 2.

8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR-22 Tanulmányírás 3.

8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

P/IR-23/A, B, C* Tanulmányírás

8 kredit, gyakorlati jegy, választható, korlátlanul ismételhető

P/IR-24/A, B, C* Egyéb publikáció

4 kredit, választható, korlátlanul ismételhető

P/IR-25/A, B, C* Konferencia-előadás

4 kredit, választható, háromszor ismételhető

P/IR-26/A, B, C* Szerkesztés

4 kredit, választható, háromszor ismételhető

P/IR-27/A, B, C* Tudományszervezés / oktatásszervezés

4 kredit, választható, háromszor ismételhető

P/IR-28/A, B, C* Külföldi kutatómunka

4 kredit, választható, háromszor ismételhető

P/IR-29 Egyéb tudományos tevékenység

4 kredit, választható, nem ismételhető

*Az A, B, C a félévenkénti meghirdetést lehetővé tévő technikai megkülönböztetés, hogy azonos félévben több tanegységet is föl lehessen venni egy-egy tevékenységfajtából.

OM - Oktatási modul (megszerezhető kredit: 32, teljesítendő tárgy: 0db)**P/IR-50/A, B, C, D Heti 2 órás szeminárium vagy előadás tartása**

8 kredit, választható, négyszer ismételhető

Kurzusleírás (szakirodalom-ajánlás) kurzusonként**P/IR/AMER-5 Az amerikai irodalom kánonjai: elmélet és gyakorlat**

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

A kurzus célja a hallgatókat megismertetni az amerikai irodalom nagy kánonjaival, az elmúlt évtizedek kánonrevízióival, valamint a revíziókat szervező kánonelméletekkel és azok kulturális kontextusával.

Alapvető szakirodalom:

Baym, Nina. *Feminism and American Literary History*. New Brunswick: Rutgers UP, 1992.

Bercovitch, Sacvan, szerk. *The Cambridge History of American Literature, I-VIII*. Cambridge: Cambridge UP, 1994-2004.

Hoover, Paul, szerk. *The Norton Anthology of Postmodern American Poetry*. New York: Norton, 1994.

Jehlen, Myra, és Sacvan Bercovitch, szerk. *Ideology and Classic American Literature*. Cambridge UP, 1985

Lauter, Paul. *Canons and Contexts*. New York: Oxford UP, 1991.

Lauter, Paul. *The Literatures of America. Redefining American Literary History*. Szerk. A. LaVonne Brown Ruoff és Jerry Ward. New York: MLA, 1990. 9–34.

Lauter, Paul, et al., szerk. *The Heath Anthology of American Literature I–II*. Lexington: Heath, 1994.

Lauter, Paul, szerk. *Reconstructing American Literature: Courses, Syllabi, Issues*. New York: Feminist Press, 1983.

McHale, Brian. *Postmodernist Fiction*. London: Methuen, 1987.

Martin, Steven-Paul. *Open Form and the Feminine Imagination. The Politics of Reading in Twentieth-Century Innovative Writing*. Washington, D.C.: Maisonneuve P, 1988.

Scott, Bonnie Kime, szerk. *The Gender of Modernism: A Critical Anthology*. Bloomington: Indiana UP, 1990.

Singh, Amritjit, Joseph T. Skerrett, Jr., és Robert E. Hogan, szerk. *Memory, Narrative, and Identity: New Essays in Ethnic American Literatures*. Boston: Northeastern UP, 1994.

Singh, Amritjit, Joseph T. Skerrett, Jr., és Robert E. Hogan, szerk. *Memory and Cultural Politics: New Approaches to American Ethnic Literatures*. Boston: Northeastern UP, 1996.

P/IR/AMER-6 Amerikai posztstrukturalista és posztdekonstrukciós irodalom- és kultúraelméletek

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtetű

A kurzus célja a hallgatókat megismertetni az amerikai irodalom nagy kánonjaival, az elmúlt évtizedek kánonrevízióival, valamint a revíziókat szervező kánonelméletekkel és azok kulturális kontextusával.

A kurzus az amerikai irodalomtudomány legfontosabb elméleti iskoláival ismerteti meg a hallgatókat. A posztstrukturalista-posztmodern elméletek áttekintése után a következő posztdekonstrukciós elméleteket tárgyaljuk: 1. feminista kritika és elmélet, 2. kritikai kultúratudomány és kultúraelméletek, 3. rasszelméletek, 4. posztkoloniális elméletek, 5. *queer* kritika és elmélet, 6. ökokritika és elmélet, 7. a vizuális kultúra elméletei, 8. a test és a testi normativitás elméletei.

Alapvető szakirodalom:

- Belsey, Catherine. *Critical Practice*. London: Routledge, 1980.
- Belsey, Catherine. *Poststructuralism: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford UP, 2002.
- Bertens, Hans. *Literary Theory—The Basics*. New York: Routledge, 2001.
- Culler, Jonathan. *On Deconstruction*. Ithaca: Cornell UP, 1982.
- Culler, Jonathan. *Literary Theory—A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford UP, 1997.
- Davis, Robert Con, és Ronald Schleifer, szerk. *Contemporary Literary Criticism—Literary and Cultural Studies*. New York: Longman, 1998.
- Lentricchia, Frank, és Thomas McLaughlin, *Critical Terms for Literary Study*. Chicago: U of Chicago P, 1990.
- Wagh, Patricia. *Literary Theory and Criticism—An Oxford Guide*. Oxford: Oxford UP, 2006.
- Wolfreys, Julian, szerk. *Literary Theories—A Reader and a Guide*. New York: New York UP, 1999.
- 1.**
- Robbins, Ruth. *Literary Feminisms*. New York: Palgrave, 2000.
- Gubar, Susan. *Critical Condition—Feminism at the Turn of the Century*. New York: Columbia UP, 2000.
- Andermahr, Sonya, Terry Lovell és Carol Wolkowitz, szerk. *A Glossary of Feminist Theory*. London: Arnold, 2000.
- Mary Eagleton, szerk. *A Concise Companion to Feminist Theory*. Oxford: Blackwell, 2003.
- Elen Rooney, szerk. *Feminist Literary Theory*. Cambridge: Cambridge UP, 2006.
- Gilbert, Sandra M., és Susan Gubar, szerk. *Feminist Literary Theory and Criticism—A Norton Reader*. New York: Norton, 2007.
- 2.**
- During, Simon, szerk. *The Cultural Studies Reader*. London: Routledge, 1993.
- Grossberg, Lawrence, Cary Nelson és Paula Treicher, szerk. *Cultural Studies*. New York: Routledge, 1992.
- Barker, Chris. *Cultural Studies—Theory and Practice*. Los Angeles: Sage, 2008.
- 3.**
- Back, Les, és John Solomos, szerk. *Theories of Race and Racism—A Reader*. New York: Routledge, 2000.
- 4.**
- Williams, Patrick, és Laura Chrisman, szerk. *Colonial Discourse and Post-Colonial Theory—A Reader*. New York: Columbia UP, 1994.
- 5.**
- Sedgwick, Eve Kosofsky. *Epistemology of the Closet*. Berkeley: U of California P, 1990.
- Garber, Marjorie. *Vested Interests—Cross-Dressing and Cultural Anxiety*. New York: Harper, 1992.
- Warner, Michael, szerk. *Fear of a Queer Planet—Queer Politics and Social Theory*. Minneapolis: U of Minnesota P, 1993.
- Somerville, Siobhan B. *Queering the Color Line—Race and the Invention of Homosexuality in American Culture*. Durham: Duke UP, 2000.
- Salih, Sara, szerk. *The Judith Butler Reader*. London: Blackwell, 2004.
- 6.**
- Glottfelty, Cheryll, és Harold Fromm, szerk. *Ecocriticism—A Reader*. Athens: U of Georgia P, 1996.
- Garrard, Greg. *Ecocriticism*. New York: Routledge, 2004.
- 7.**
- Evans, Jessica, és Stuart Hall, szerk. *Visual Culture—The Reader*. Los Angeles: Sage, 1999.
- Mizroeff, Nicholas. *The Visual Culture Reader*. New York: Routledge, 2002.
- Jones, Amelia, szerk. *The Feminism and Visual Culture Reader*. London: Routledge, 2003.

8.

Fraser, Miriam, és Monica Greco, szerk. *The Body—A Reader*. New York: Routledge, 2005.
Price, Janet, és Margrit Shildrick, szerk. *Feminist Theory and the Body*. New York: Routledge, 1999.
Davis, Lennard J., szerk. *The Disability Studies Reader*. New York: Routledge, 2010.
Davidson, Michael. *Concerto for the Left Hand—Disability and the Defamiliar Body*. Ann Arbor: U of Michigan P, 2008.

P/IR/AMER-7 Az amerikai kultúra metaforikus aspektusai

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A kurzus abból a kognitív nyelvészeti tételből indul ki, hogy 1. a kultúra meghatározható egy közösség által birtokolt jelentések összegeként, és 2. hogy a jelentések nagy része elvont (nem fizikai) jelenségekre és dolgokra vonatkozik. Az elvont jelenségek és dolgok megértése, konceptualizálása minden kultúrában (így az amerikai kultúrában is) fogalmi metaforák segítségével történik. Megvizsgáljuk, hogy ezek közül a fogalmi metaforák közül melyek univerzálisak és melyek specifikusak az amerikai kultúrára, továbbá azt, hogy milyen fogalmi metaforák különböztetik meg az amerikai kultúra egyes csoportjait, közösségeit, valamint azt, hogy mely fogalmi metaforák konstituálták, hozták létre és működtetik ma is az amerikai társadalmat-kultúrát.

Alapvető szakirodalom:

Goatly, Andrew. *Washing the Brain. Metaphor and Ideology*. Amsterdam, John Benjamins. 2007.
Kövecses Zoltán. *Metaphor in Culture. Universality and Variation*. Cambridge/New York, 2004.
Lakoff, George and Mark Johnson, *Moral Politics*. Chicago: Chicago University Press, 1996.
Lakoff, George and Mark Johnson. *Metaphors We Live By*. Chicago: Chicago University Press, 1980.
Lakoff, George and Mark Johnson. *Philosophy in the Flesh*. New York, Basic Books, 1999.

P/IR/AMER-8 Nyelvi kreativitás és az amerikai kultúra

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

Az amerikai angol egyik legfőbb jellemzője a kreativitás, a nyelv azon tulajdonsága, hogy új szavakat hoz létre. A nyelvi kreativitás azonban részben visszavezethető arra az újtó szellemre, amely az amerikai mentalitás sajátja. Kiindulva abból a tézistől, mely szerint az amerikai angol kreativitása fogalmi metaforák és metonímiák útján gyakran az átvittsége – képletességre – épül, a kurzus során megvizsgáljuk, 1. milyen metaforák és metonímiák játszanak szerepet az új szavak és kifejezések létrehozásában; 2. az amerikai kultúra mely területein követhető leginkább nyomon ez a fajta nyelvi leleményesség; és 3. milyen általánosításokat szűrhetünk le a nyelvi kreativitás segítségével az amerikai kultúra és társadalom természetére nézve.

Alapvető szakirodalom:

Benczes Réka. *Creative Compounding in English. The Semantics of English Noun–Noun Combinations*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 2006.
Kövecses Zoltán. *American English. An Introduction*. Peterborough: Broadview Press.
Mencken, H.L. *The American Language*. New York: Knopf, 1919.
Michel, Sascha and Alexander Onysko (eds.). *Cognitive Approaches to Word Formation*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter, 2010.
Munat, Judith (ed.). *Lexical Creativity, Texts, and Contexts*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 2007.

P/IR/AMER-9 Az Egyesült Államok és Magyarország, 1848–2010

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A kurzus célja az Egyesült Államok és Magyarország történeti kapcsolatainak feldolgozása. A tárgyalt témák között szerepel a magyarországi kivándorlás, a kiemelkedő magyar származású amerikaiak bemutatása és munkásságuk elemzése (különös tekintettel a természettudományok, a műszaki tudományok, a filmművészet, a zenei előadóművészet terén elért eredményekre és az irodalomra), az amerikai–magyar diplomáciai kapcsolatok története, különös tekintettel Kossuth Lajos amerikai utazására, a két világháborúra, Trianonra és 1956-ra. A kurzus angol nyelvű, önálló forráskutatásra épülő dolgozattal zárul.

Alapvető szakirodalom:

- Bognar, Desi K. *Hungarians in America. A Biographical Directory of Professionals of Hungarian Origin in the Americas.* (Mt. Vernon, N.Y.: AFI Publication, 1971)
- Fejős Zoltán. *A chicagói magyarok két nemzedéke 1890-1940.* Budapest: Közép-Európa Intézet, 1993.
- Frank, Tibor. *Ethnicity, Propaganda, Myth-Making: Studies on Hungarian Connection to Britain and America, 1848-1945.* Budapest: Akadémiai Kiadó, 1999.
- Frank, Tibor. *Double Exile. Migrations of Jewish-Hungarian Professionals through Germany to the United States, 1919-1945.* Oxford: Peter Lang, 2009.
- Glant, Tibor. *Remember Hungary 1956. Essays on the Hungarian Revolution and War of Independence in American Memory.* Distr. by Columbia University Press, 2007.
- Hargittai, István. *The Martians of Science.* Oxford: Oxford University Press, 2006.
- Puskás, Julianna. *Ties That Bind, Ties That Divide: 100 Years of Hungarian Experience in the United States.* New York-London: Holmes & Meier, 2000.
- Rácz István. *A paraszti migráció és politikai megítélése Magyarországon 1849-1914.* Budapest: Akadémiai Kiadó, 1980.
- Tezla, Albert ed. *The Hazardous Quest. Hungarian Immigrants in the United States 1895-1920.* Budapest: Corvina, 1993.
- Vasvári Ödön. *Magyar Amerika.* Szeged: Somogyi Könyvtár, 1988.
- Várdy Béla. *Magyarok az Újvilágban.* A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, 2000.
- Závodszy Géza. *Az Amerika-motívum és a polgárosodó Magyarország a kezdetektől 1848-ig.* Budapest: Atlanti K. és K. Társulat – Tankönyvkiadó, 1992.

P/IR/AMER-10 Amerikai bevándorlás, európai kivándorlás

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A kurzus célja az amerikai bevándorlás társadalomtörténetét összehasonlító keretben tárgyalni az európai kivándorlás történetével. Az Egyesült Államokat szokás a „bevándorlók nemzetének” nevezni, utalva a közös, illetve hasonló eredetre és háttérre. Magyarország és az Osztrák–Magyar Monarchia többi népe összesen mintegy 4 millió emberrel járult hozzá Amerika népességéhez, s így a migráció az Atlanti-óceán mindkét oldalán igen jelentős társadalomtörténeti nyomot hagyott. Ennek emlékeit őrzi az irodalom és a többi művészeti ág is. A kurzus feltárja a kivándorlás gazdasági-társadalmi okait, az amerikai asszimiláció és akkulturáció szociológiáját és történetét, a migrációs folyamatok kulturális dinamikáját. A kurzus angol nyelvű, önálló forráskutatásra épülő dolgozattal zárul.

Alapvető szakirodalom:

- Archdeacon, Thomas. *Becoming American.* New York: The Free Press, 1983.
- Barton, Josef J. *Peasants and Strangers: Italians, Rumanians, and Slovaks in an American City, 1890-1950.* Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1974.
- Bodnar, John. *The Transplanted: A History of Immigrants in Urban America.* Bloomington, IN: Indiana University Press, 1985.
- Bolino, August C. *The Ellis Island Source Book.* Washington, D.C.: Kensington Historical Press, 1990.
- Brettell, C. B. and J. F. Hollifield. *Migration Theory: Talking Across Disciplines.* New York and London: Routledge, 2000.
- Brubaker, Rogers. *Citizenship and Nationhood in France and Germany.* Cambridge, Mass.—London, England: Harvard University Press, 1992.

- Capaldi, Nicholas, ed. *Immigration: Debating the Issues*. Amherst, N.Y.: Prometheus, 1997.
- Cesarini, David and Mary Fulbrook, eds. *Citizenship, Nationality and Migration in Europe*. London and New York: Routledge, 1996.
- Congdon, Lee. *Exile and Social Thought. Hungarian Intellectuals in Germany and Austria 1919-1933*. Princeton University Press, 1991.
- Dinnerstein, Leonard and David M. Reimers, *Ethnic Americans. A History of Immigration*. 3rd ed. HarperCollins, 1988.
- Divine, Robert A. *American Immigration Policy, 1924-1952*. Yale University Press, 1957.
- Fermi, Laura. *Illustrious Immigrants. The Intellectual Migration from Europe 1930-1941*. 2nd rev. ed. Chicago-London: University of Chicago Press, 1971.
- Fleming, Donald and Bernard Bailyn, eds. *The Intellectual Migration. Europe and America, 1930-1960*. Cambridge, Mass.: Belknap Press of Harvard University Press, 1969.
- Frank, Tibor. *Ethnicity, Propaganda, Myth-Making. Studies on Hungarian Connections to Britain and America 1848-1945*. Budapest. Akadémiai Kiadó, 1999.
- Frank Tibor. *Double Exile. Migrations of Jewish-Hungarian Professionals through Germany to the United States, 1919-1945*. Oxford: Peter Lang, 2009.
- Goldner, Franz. *Austrian Emigration 1938 to 1945*. New York: Frederick Ungar, 1979.
- Herget, Winfried and Karl Ortseifen, eds. *The Transit of Civilisation from Europe to America*. Essays in Honor of Hans Galinsky. Tübingen: Günter Narr, 1986.
- Higham, John. *Strangers in the Land: Patterns of American Nativism 1860-1925*. Rutgers University Press, 1988.
- Horder, Dirk and Diethelm Knauf, eds. *Fame, Fortune and Sweet Liberty. The Great European Emigration*. Bremen: Temmen, 1992.
- Hughes, H. Stuart. *The Sea Change. The Migration of Social Thought, 1930-1965*. New York: McGraw-Hill, 1975.
- International Migration Review*, The Center for Migration Studies of New York. Vol. 1-
- Jay, Martin. *Permanent Exiles: Essays on the International Migration from Germany to America*. New York: Columbia University Press, 1985.
- Jones, Maldwyn Allen. *American Immigration*. Chicago: University of Chicago Press, 1960.
- Kraut, Alan M. *The Huddled Masses. The Immigrant in American Society, 1880-1921*. Arlington Heights, Ill.: Harlan Davidson, Inc., 1982.
- Kraut, Alan M. *Silent Travelers: Germs, Genes, and the „Immigrant Menace“*. BasicBooks, 1994.
- Marrus, Michael R. *The Unwanted. European Refugees in the Twentieth Century*. New York-Oxford: Oxford University Press, 1985.
- Puskás, Julianna. *Ties That Bind, Ties That Divide. One Hundred Years of Hungarian Experience in the United States*. New York / London: Holmes & Meier, 2000.
- Reimers, David M. *Unwelcome Strangers: American Identity and the Turn Against Immigration*. New York: Columbia University Press, 1998.
- Tabori, Paul. *An Anatomy of Exile. A Semantic and Historical Study*. London: Harrap, 1972.
- Taylor, Peter J. *Political Geography: World-Economy, Nation-State and Locality*. 3rd. ed. Longman, 1993.
- Taylor, Philip. *The Distant Magnet. European Emigration to the U.S.A*. London: Eyre & Spottiswoode, New York: Harper & Row, 1971.
- Tezla, Albert, ed. *The Hazardous Quest. Hungarian Immigrants in the United States 1895-1920*. Budapest: Corvina, 1993.
- Weiner, Myron. *The Global Migration Crisis: Challenge to States and to Human Rights*. New York: HarperCollins, 1995.
- Wittke, Carl. *We Who Built America. The Saga of the Immigrant*. 2nd ed. Cleveland: Press of Western Reserve University, 1964.

P/IR/AMER-11–16 Disszertációs témakonzultáció 1–6.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A témavezetővel a disszertáció tárgyában folytatott rendszeres konzultáció, tematikáját és követelményeit a témavezető határozza meg a disszertáció készítéséhez szükséges egyéni kutatómunka igényei és előrehaladása alapján.

Értékelési, ellenőrzési szabályok: Az iskolarendszerű képzési modulban teljesített kurzusok értékelése ötfokozatú (1–5) osztályzatokkal, a tudományos modulban kétfokozatú (teljesítette/ nem teljesítette) szöveges értékeléssel, az oktatói munka kétfokozatú szöveges értékeléssel történik. A tudományos modulban teljesített tanegységekhez tartozó teljesítéseket a doktorandusz témavezetője részletesen ellenőrzi.